

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoE/212/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6920200493
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6920200493.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v konaní o výkon rozhodnutia o úprave styku matky s maloletým Z. I., nar. XX.XX.XXXX a Y. I., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u otca, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, deti rodičov matky S.. Z. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX/XX, XXX XX H., t. č. bytom I. U. XXX, XXX XX E., zastúpená advokátom JUDr. Jánom Čipkom, so sídlom Partizánska 197, 981 01 Hnúšťa a otca Z. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/XX, XXX XX H., zastúpený AK Bitalová & Demeterová, s. r. o., so sídlom Žánovská 5183/2A, 979 01 Rimavská Sobota (kancelária Hviezdoslavova 8, 979 01 Rimavská Sobota), o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7Em/1/2020-41 z 12. júna 2020, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie mení tak, že výkon rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota o nariadení neodkladného opatrenia uznesením č. k. 7P/252/2019-34 z 5. novembra 2019 v časti o úprave styku matky S.. Z. I. s maloletými deťmi Z. I. a Y. I. podľa výroku II. vyhlasuje za neprípustný a konanie o výkon rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7P/252/2019-34 z 5. novembra 2019 v časti II. výroku zastavuje.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie konanie o nariadenie výkonu rozhodnutia vydaného Okresným súdom Rimavská Sobota pod sp. zn. 7P/252/2019 z 05.11.2019, ktorým bolo zmenené uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota o nariadenie neodkladného opatrenia č. k. 7P/246/2019-18 zo 14.10.2019 tak, že maloleté deti Z. I. a Y. I. boli dočasne zverené do výlučnej osobnej starostlivosti otca a bol určený styk matky s maloletými deťmi na každú nepárnu sobotu v mesiaci v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod. mimo bydliska matky, zastavil podľa § 390 písm. c) zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „C. m. p.“) majúci za to, že v súčasnej dobe nie je vhodné stresovať maloleté deti nariadením výkonu rozhodnutia, keď sa deti nachádzajú v zložitej životnej situácii spôsobenej rozchodom rodičov, vykonávaným trestným stíhaním, výsluchmi na polícii, nariadenými znaleckými dokazovaniami a v neposlednom rade neschopnosťou rodičov preniesť sa cez svoje osobné konflikty a byť svojim deťom oporou a vysvetliť im, že naďalej sú ich rodičmi a záleží im na ich spokojnosti. Súd prvej inštancie zvažoval aj možnosť ukladania poriadkových pokút povinnému otcovi, ako aj podanie návrhu na zastavenie výplaty rodinných prídavkov, avšak vzhľadom ku konfliktnému vzťahu rodičov dospel k záveru, že toto opatrenie by danú situáciu len zhoršilo. Zastavenie výkonu rozhodnutia zvolil v záujme maloletých detí.

1.1 S odkazom na ustanovenie § 52 C. m. p. rozhodol o nároku účastníkov na náhradu trov konania tak, že žiaden z nich nárok na náhradu trov konania nemá.

1.2 Podľa dôvodov rozhodnutia matka návrh na výkon rozhodnutia podala na Okresný súd Rimavská Sobota 14. februára 2020 s tvrdením, že otec detí zámerne systematicky presviedča deti, aby sa s

ňou nestretávali. Otec síce deti na miesto určené rozhodnutím súdu na ich odovzdanie matke priváza, ale deti z auta nevystúpia a hovoria, že sa s ňou stretnúť nechcú. Matka je presvedčená, že otec zámerne svoju povinnosť pripraviť deti na styk s matkou neplní a deti sú zo strany otca manipulované. Názor maloletých detí na predmet konania zisťoval súd prvej inštancie ich vlastným výsluchom, aj prostredníctvom kolízneho opatrovníka, uskutočnil asistované stretnutie matky s maloletými deťmi za účasti Centra pre deti a rodiny Rimavská Sobota i za účasti poverených zamestnancov súdu, kolíznej opatrovníčky a psychologičky Centra pre deti a rodiny Rimavská Sobota, ale bezúspešne. Deti styk s matkou odmietali, neboli ochotné prevziať ani veci, ktoré im matka doniesla. Obviňovali ju z týrania v minulosti a nezájmu o telefonický kontakt po rozchode. Zistený skutkový stav viedol súd prvej inštancie k zastaveniu konania o výkon rozhodnutia.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala matka odvolanie s odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. d) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“) s označením rozhodnutia súdu prvej inštancie za vecne nesprávne a nepreskúmateľné. I keď súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia odcitoval ustanovenie § 390 písm. c) Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého sa rozhodol konanie zastaviť, bližšie v dôvodoch rozhodnutia nekonkretizoval, v čom vzhliadol neprípustnosť výkonu rozhodnutia. V odôvodnení rozhodnutia len všeobecne konštatuje odmietavý postoj detí voči matke, ktorý prezentovali počas konania a v súvislosti s ktorým nechce súd deti stresovať samotným uskutočnením výkonu rozhodnutia. Prvoinštančný súd sa odvolával na najlepší záujem dieťaťa podľa článku 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „zákon o rodine“), pričom však tiež bližšie nezdôvodnil, ktoré skutočnosti súvisiace s výkonom rozhodnutia považuje za rozporné s najlepším záujmom detí. Súd sa nevysporiadal s otázkou možnej existencie ospravedlniteľných dôvodov podľa § 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veci maloletých (ďalej aj vyhláška č. 207/2016 Z. z.), pre ktoré sa povinný nepodrobuje súdnemu rozhodnutiu. Matka je toho názoru, že zastavenie konania o výkon rozhodnutia je v rozpore s najlepším záujmom detí, ktoré majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť poskytovanú zo strany oboch rodičov v zmysle článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Úplné odlúčenie detí od ich matky do skončenia konania o rozvod manželstva a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností nie je v najlepšom záujme maloletých detí. Matka uznáva, že správanie a vyjadrenie sa detí preukazuje ich odmietavý postoj k nej, ktorý je ale podľa jej názoru výsledkom trvalého odlúčenia matky a detí spôsobeného najmä správaním sa otca detí a jeho nespochybniteľnou manipuláciou synov proti matke, čo konštatuje súd aj v zápisnici o výsluchu zo 6. marca 2020.

2.1 Už v rámci úkonov realizovaných počas konania matka uviedla, že nie je jej záujmom vystavovať deti stresovaným situáciám, je však toho názoru, že pokiaľ jej nebude umožnené stretávať sa s deťmi ani asistovanou formou, manipulácia zo strany otca môže trvalým spôsobom zasiahnuť do vzájomného vzťahu matky a detí. Matka popiera, že deti nekontaktuje, naopak opakovane sa snaží s nimi spojiť telefonicky, ale maloletý Y. telefón nedvíha a maloletý Z., keď zdvihne telefón povie, že len preto, aby otec nemal problémy. Vzhľadom na špecifickú situáciu súvisiacu s vírusom COVID-19, ktorá vznikla v období rozhodnom pre realizovanie asistovaných stretnutí matky s deťmi v Centre pre deti a rodiny Rimavská Sobota a ktoré sa neuskutočnili, mal prvoinštančný súd v rámci štádia dobrovoľného plnenia povinností uložených otcovi organizovať ďalšie asistované stretnutia po uvoľnení obmedzujúcich opatrení, prípadne využiť postup podľa § 381 C. m. p. a rozhodnúť o povinnosti podrobiť sa poradenstvu podľa § 3 ods. 3 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. alebo uložiť účastníkom povinnosť využiť služby mediátora. Zastavenie konania o výkon rozhodnutia pre neprípustnosť malo byť posledným výnimočným rozhodnutím, ktoré bolo potrebné kvalifikovane odôvodniť. Pokiaľ súd bez využitia primeraných opatrení, akými sú napríklad aj pokuty podľa § 382 C. m. p. nebude apelovať na otca, aby svoje povinnosti plnil, môže odlúčenie matky a detí znamenať nepriaznivý faktor v ich ďalšom riadnom vývine. Plnenie povinností zo strany otca nemožno vnímať len v rozsahu samotného privezenia detí na miesto určenia, ale aj v morálnom prístupe k deťom, na ktoré má v súčasnosti rozhodujúci vplyv v zmysle podporovania vzájomného pozitívneho vzťahu matky a detí. Aj tento aspekt je obsahovou súčasťou výroku rozhodnutia. Ak by otec týmto spôsobom k deťom pristupoval, je matka presvedčená, že deti by nemali vybudovaný súčasný odmietavý postoj voči jej osobe.

2.2 Ak sa súd prvej inštancie po začatí konania o výkon rozhodnutia nezaoberal existenciou ospravedlniteľných dôvodov podľa § 3 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. (z rozhodnutia nevyplýva, že by ich existenciu v konaní vzhliadol), mal vydať uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia a v štádiu vykonávacieho konania sa primárne pokúsiť o dobrovoľné plnenie povinnosti zo strany povinného. Súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď ešte v štádiu pred nariadením výkonu rozhodnutia zastavil

konanie napriek vydanému právoplatnému a vykonateľnému neodkladnému opatreniu a absencii ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré sa styk s deťmi neuskutočňuje.

2.3 Rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné a porušuje základné práva matky na súkromný a rodinný život, ako aj práva matky a detí na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Preto matka navrhuje, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a matke priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. K odvolaniu matky podal vyjadrenie kolízny opatrovník maloletých detí, v ktorom opísal priebeh spolupráce orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s rodinou od 17.10.2019, kedy bolo kolíznemu opatrovníkovi doručené uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o maloleté deti I.. Uviedol, že s rodičmi maloletých detí boli vykonané viaceré pohovory v záujme riešenia rodičovského konfliktu a úpravy rodičovských práv a povinností. Rodičia v minulosti absolvovali aj konzultácie na referáte poradensko-psychologických služieb Rimavská Sobota, avšak bezúspešne. Orgán sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately požiadal 05.12.2019 Centrum pre deti a rodiny Rimavská Sobota o vykonanie opatrenia ambulantnou a terénnou formou za účelom podpory riešenia výchovných, sociálnych a iných problémov v rodine s prioritným zreteľom na komunikáciu rodičov, detí s matkou a ich vzájomný vzťah. Práca s rodinou bola ukončená 26.06.2020 z dôvodu nespôlupráce rodiny. Cieľ opatrenia sa nepodarilo naplniť. Maloleté deti odmietali akýkoľvek kontakt s matkou a medzi rodičmi dochádzalo k verbálnym atakom. Kolízny opatrovník upozornil, že v prebiehajúcim súdnom konaní o úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom Okresný súd Rimavská Sobota rozhodol o príbratí znalkyne z odboru psychológia, klinická psychológia detí a poradenská psychológia do konania a vo veci sa vyhotovuje znalecký posudok. Upozornil tiež na trestné konanie vo veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, v rámci ktorého sa preveruje, či maloleté deti vykazujú znaky týrania. Orgán sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately zistil, že medzi rodičmi existuje konflikt, ktorý nepriaznivo ovplyvňuje celkový vývin maloletých detí. Deti žijú v spoločnej domácnosti so svojím otcom a jeho rodičmi v obci Klenovec, maloletý Z. navštevuje 8. ročné gymnázium v Hnúšti, maloletý Y. je žiakom základnej školy v Klenovci. Deti sa aktívne venujú športu, trénerom pri jednom druhu je ich otec. Psychologička Centra pre deti a rodiny Rimavská Sobota bola prítomná pri asistovanom styku, počas ktorého po striktnom odmietavom postoji maloletých detí k matke a ich verbálnych prejavoch zameraných proti matke matka uviedla, že chce deti chrániť pred neprimeranou psychickou záťažou a súhlasí s ukončením stretnutia s deťmi v rámci konania o výkon rozvodu s tým, že maloleté deti bude kontaktovať telefonicky vidiac, že výkon rozhodnutia vnímali maloleté deti ako stresovú záťažovú situáciu. Oznámil tiež, že v mesiaci august 2020 plánuje zvolať rodinnú konferenciu za účasti širšej rodiny a psychologičky referátu poradensko-psychologických služieb za účelom poskytnutia psychologickéj pomoci maloletým deťom. Podľa výsledkov tejto konferencie bude orgán sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately zvažovať prijatie ďalších opatrení zo svojej strany a zo strany súdu, napríklad podanie návrhu na súd na uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine s uložením povinnosti rodičom podrobiť sa inému odbornému poradenstvu - mediácii.

4. Otec navrhol vo vyjadrení k odvolaniu matky potvrdiť uznesenie súdu prvej inštancie opakovane zdôrazňujúc, že otec si plní povinnosti uložené súdnym rozhodnutím, ale maloleté deti napriek ich fyzickej a psychickej príprave na styk s matkou zo strany otca a ich dovoz na miesto určenia styk s matkou odmietajú. Nesúhlasil s tvrdením matky, že sa súd prvej inštancie nevyporiadal s existenciou ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu v zmysle § 3 ods. 1 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. Za ospravedlniteľný dôvod súd prvej inštancie považoval skutočnosť, že deti odmietajú s matkou akýkoľvek styk, boja sa matky, čo uviedli aj pri výsluchu na súdnom pojednávaní. Deti pri svojom výsluchu naznačili určitú formou týrania zo strany matky voči nim, na čo upozornil už aj otec detí v doplnenom návrhu na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti. Na základe trestného oznámenia otca na matku maloletých detí sa vedie trestné konanie vo veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby, ktoré nie je ukončené. Otec matke nebráni, aby sa s deťmi stretávala. Deti matku odmietajú. Práve matka svojim neempatickým správaním sa deti odstrašuje. Otec akceptoval súdom nariadené opatrenia za účelom uskutočnenia styku matky s deťmi. Dohodnuté stretnutia v Centre pre deti a rodiny Rimavská Sobota za účasti psychologičky centra sa neuskutočnili. Správu z asistovaného stretnutia matky s deťmi zo 4. mája 2020 má súd k dispozícii. Na pojednávaní dňa 28.05.2020 napriek tomu, že asistované stretnutie v centre pre deti a rodiny nebolo úspešné, dohodol súd s rodičmi ďalší možný spôsob stretnutia matky s deťmi a to na neutrálnej pôde v cukrárni za účasti poverených zamestnancov súdu, kolíznej opatrovníčky a psychologičky. Toto stretnutie sa skončilo podobným výsledkom ako v centre pre deti a rodiny.

4.1 Súd prvej inštancie podľa názoru otca pri rozhodovaní o zastavení konania o výkon rozhodnutia zohľadnil najlepší záujem maloletých detí, ktorý je kľúčový pri rozhodovaní o právach a povinnostiach k maloletým deťom. Súd využil všetky možné spôsoby, aby sa stretnutia maloletých detí s matkou uskutočnili. Zo všetkých stretnutí je však zrejmé, že deti matku odmietali a preto prvoinštančný súd nepristúpil k nariadeniu výkonu rozhodnutia, keďže by takéto direktívne nariadenie súdu nič neriešilo. Spôsobili by to len väčšie psychické stresy u maloletých detí. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva by bolo použitie donucovacích opatrení v tomto prípade kontraproduktívne z dôvodu, že môže mať za následok degradáciu vzťahov medzi maloletými deťmi a ich neempatickou matkou, proti ktorej sa vedie trestné konanie za zločin týrania maloletých detí.

5. K písomnému podaniu z 08.10.2020, v ktorom kolízny opatrovník oznamoval súdu prvej inštancie nové skutočnosti týkajúce sa spolupráce s rodinou a dôvody, pre ktoré sa neuskutočnila plánovaná rodinná konferencia pripojil kolízny opatrovník znalecký posudok č. 31/2020 znalkyne S.. X. X. vyhotovený pre účely rozhodnutia o návrhu otca na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom Okresným súdom Rimavská Sobota aj podrobnú správu Centra pre deti a rodiny Rimavská Sobota z 26.06.2020 o záverečnom hodnotení vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou pre maloletého Z. I. a maloletého Y. I., v závere ktorej je uvedené, že počet dohodnutých hodín výkonu opatrení nebol naplnený z dôvodu pozastavenia výkonu opatrení kvôli ochoreniu COVID-19 a z dôvodu nespôsobnosti rodiny. Doložil aj správu Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota z 29. septembra 2020 vo veci sp. zn. 1Pc/21/2020, podľa ktorej vo veci trestného stíhania pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby vo vzťahu k maloletým deťom Y. I. a Z. Vrbiarovi nebolo vznesené obvinenie žiadnej osoby. Kolízny opatrovník odmietol tvrdenie matky, že nepracoval s rodinou aktívne a nevyužil všetky možné opatrenia pri spolupráci s rodinou. Rozhodnutie súdu prvej inštancie o zastavení konania o výkon rozhodnutia vzhľadom na existujúcu situáciu v rodine považuje za správne a problémy v rodine je podľa jeho názoru potrebné riešiť iným spôsobom.

6. Matka detí v ďalších dvoch písomných podaniach upozorňovala, že v rozpore so základným ústavným princípom prezumpcie nevinoty otec tvrdí, že je voči nej vedené trestné konanie, hoci v označenej trestnej veci nebolo ani len vznesené obvinenie, preto nie je možné ju označovať za osobu podozrivú zo spáchania trestného činu. Opätovne argumentovala, že takéto odlúčenie od detí a vplyv otca na maloleté deti bez možnosti matky aktívne sa podieľať na výchove maloletých detí môže viesť k takej degradácii vzťahov matky s deťmi, že náprava bude ťažká. Samotné odmietanie styku zo strany detí nie je podľa jej názoru ospravedliteľným dôvodom, pre ktorý sa styk s deťmi podľa rozhodnutia súdu neuskutočňuje, pokiaľ toto odmietanie nie je odôvodnené negatívnym vplyvom matky na deti, ale len názormi otca, ktoré synovia bez ďalšieho preberajú. Súd prvej inštancie existenciu ospravedliteľných dôvodov vo svojom rozhodnutí neuviedol, preto matke nie je zrejmé, na základe čoho mal za to, že konštatovaný odmietavý postoj synov je dôvodom pre zastavenie konania a neprijatie ďalších prípustných opatrení. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Tvrdila, že otec detí pôsobí na deti manipulatívne, presvedča ich, že ona nie je dobrou matkou. Autoritatívny prístup k deťom a neprijateľný postoj otca voči matke viedol k tomu, že matka opustila spoločnú domácnosť. Keďže predpokladala, že otec po jej odchode zo spoločnej domácnosti vykonával všetko preto, aby sa deti od nej odcudzili, podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému bolo vyhovené. Otec detí však nerešpektoval uznesenie sp. zn. 7P/246/2019 zo 14.10.2019, ktorým boli maloleté deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a ďalším uznesením z 5. novembra 2019 došlo k zmene tohto rozhodnutia tak, že obe maloleté deti boli zverené do výlučnej osobnej starostlivosti otca. Proti tomuto uzneseniu matka nepodala odvolanie napriek vnútornému nesúhlasu predpokladajúc, že po vykonanom pojednávaní vo veci samej otec detí uzná právo detí na styk s matkou, keď neexistuje prekážka, pre ktorú by sa nemohla s deťmi stýkať a podieľať sa na ich výchove. Celé konanie otca však preukazuje dôvodnosť jej návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia. Aj z vyjadrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že otec nemá skutočný záujem na tom, aby sa zabezpečilo právo detí na styk s matkou, o čom svedčí aj to, že plánované rodinné konferencie neboli uskutočnené z dôvodu neodkladných pracovných povinností otca. Aj zo znaleckého posudku, s ktorým matka v časti hodnotenia jej osoby nesúhlasí vyplýva, že otec detí nijak zvlášť intenzívne nepripravuje na styk. Je skôr pasívny, negatívne emócie detí skôr podporí a tým vytvára stav, že deti samé nevedia nájsť iný uhol pohľadu na matku. Matka nemôže svojím správaním vytvárať iný uhol pohľadu detí na ňu, keď viac ako rok sa s deťmi osobne nestretla do tej miery, aby sa mohla s nimi porozprávať a vysvetliť im dôvody, pre ktoré odišla zo spoluzitia s otcom. Ona má svoje deti rada a chce s nimi tráviť čo najviac času. Rozhodnutie

prvoinštančného súdu porušuje základné právo matky na súkromie a rodinný život, ako aj právo matky a detí na rodičovskú výchovu a starostlivosť, preto by malo byť zrušené.

7. V ďalších písomných podaniach otec vyhlasuje, že sám má záujem usporiadať vzťahy medzi deťmi a matkou, ale aby sa tak stalo, musí byť vyvinutá spoločná snaha. Momentálne je snaha o úpravu vzťahov len zo strany otca maloletých detí. Možným riešením podľa názoru otca by bolo nariadenie výchovného opatrenia zo strany súdu, na základe ktorého by bola matka povinná podrobiť sa psychologickému odbornému poradenstvu.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že zákonné podmienky pre jeho nariadenie podľa § 385 ods. 1 C. s. p. splnené neboli a to v celom rozsahu z dôvodu, že podľa § 65 a § 66 C. m. p. nie je v tomto konaní viazaný rozsahom odvolania ani odvolacími dôvodmi a uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zrušenie.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7Em/1/2020-41 z 12. júna 2020, ktorým súd prvej inštancie konanie o nariadenie výkonu rozhodnutia (neodkladného opatrenia z 05.11.2019 o styku matky s deťmi) zastavil podľa § 390 písm. c) Civilného mimosporového poriadku (podľa bodu 5 odôvodnenia), i keď tomu nezodpovedá výrok rozhodnutia, v ktorom absentuje vyhlásenie exekúcie za neprípustné alebo odkaz na iné rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým by bol výkon rozhodnutia vyhlásený za neprípustný, keď podľa § 390 písm. c) Civilného mimosporového poriadku súd môže aj bez návrhu uznesením konanie o výkon rozhodnutia zastaviť, ak výkon rozhodnutia bol súdom vyhlásený za neprípustný, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý rozhodnutie nemožno vykonať. Nie je možné súhlasiť s názorom matky, že uznesenie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné z dôvodu, že v ňom neboli uvedené dôvody, ktoré považoval súd prvej inštancie za ospravedliteľné dôvody, pre ktoré sa styk matky s deťmi podľa rozhodnutia súdu neuskutočňuje. Je pravda, že súd prvej inštancie v rozhodnutí necituje ustanovenia vyhlášky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, ale jeho postup od začatia konania o výkon rozhodnutia až do rozhodnutia o zastavení konania preukazuje, že pred nariadením výkonu rozhodnutia v súlade s § 3 ods. 1 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. skúmal, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedliteľné dôvody, pre ktoré sa rozhodnutiu súdu podrobovať nemôže. Už vo výzve na dobrovoľné plnenie z 21. februára 2020 okresný súd vyzval otca podľa § 379 C. m. p. s použitím § 6 vyhlášky č. 207/2016 Z. z., aby sa dobrovoľne podrobil súdnemu rozhodnutiu, ktoré ale v tejto výzve nesprávne označil. Matka sa nedomáhala výkonu rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7P/246/2019-18 zo 14.10.2019, ktoré nadobudlo vykonateľnosť dňa 14.10.2019, ale výkonu rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7P/252/2019-34 z 05.11.2019 v časti úpravy styku s maloletými deťmi.

10. Súd prvej inštancie v zbernom spise pripojil rozhodnutie č. k. 7P/246/2019-18 zo 14.10.2019, ktorým bol maloletý Z. I. a maloletý Y. I. zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov a ustanovený kolízny opatrovník maloletým deťom v osobe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota vo veci sp. zn. 7P/246/2019, predmetom ktorého bolo len rozhodnutie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, aj uznesenie č. k. 7P/252/2019-34 z 05.11.2019, ktorým v rámci konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom začatom na návrh otca detí dňa 16.10.2019 zmenil uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia č. k. 7P/246/2019-18 zo 14.10.2019 tak, že obe maloleté deti zveril do výlučnej osobnej starostlivosti otca a upravil styk matky s maloletými deťmi. Rozhodnutie sp. zn. 7P/252/2019 z 05.11.2019 obsahuje iba veľmi stručné odôvodnenie, že od doby vydania uznesenia o neodkladnom opatrení v konaní sp. zn. 7P/246/2019 zo 14.10.2019 došlo k zmene celkovej situácie v rodine, preto bolo potrebné zmeniť toto neodkladné opatrenie s odkazom na § 221 C. s. p., podľa ktorého písomné vyhotovenie uznesenia nemusí obsahovať odôvodnenie, ak za prítomnosti všetkých strán alebo ich zástupcov bolo vyhlásené na pojednávaní a títo sa vzdali odvolania. Podľa poučenia sa účastníci na pojednávaní výslovne vzdali odvolania proti tomuto rozhodnutiu, preto odvolanie prípustné nebolo.

11. Podľa § 376 ods. 1 C. m. p., ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

12. Rozhodnutie, ktoré sa má podľa návrhu matky vykonať je uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 7P/252/2019 z 05.11.2019 o úprave styku matky s maloletými deťmi Z. I. a Y. I.. Oprávnenou osobou z rozhodnutia je matka a povinnou osobou otec detí, ktorému súd uložil povinnosť matke styk s deťmi v určené dni a hodinu umožniť, deti na styk s matkou riadne a včas pripraviť a odovzdať maloleté deti matke vždy pred Kultúrnym domom v Hnúšti. Matka tvrdí, že otec si neplní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím, keď deti na styk neprivezie alebo ak aj privezie, deti nie sú „riadne“ na styk pripravené. Otec svojím postojom voči matke zabraňuje styku matky s deťmi. Ak aj deťom výslovne nehovorí, aby sa s matkou nestretli, dovoľí, aby deti nekriticky prevzali jeho názory na matku a dochádza k vzájomnému odcudzeniu detí a matky.

13. V rozhodnutí súdu prvej inštancie o úprave styku matky s deťmi nie je vysvetlené a odôvodnené, v čom má spočívať povinnosť otca detí na styk s matkou „riadne“ a včas pripraviť a povinnosť matky deti po ukončení styku odovzdať otcovi „riadne“ a včas. Pojem „pripraviť riadne dieťa“ na styk nie je definovaný zákonom, je možné ho interpretovať len na základe judikatúry všeobecných súdov, že zahŕňa nielen povinnosť pripraviť dieťaťu veci na oblečenie, obutie, zdravotné pomôcky, školské potreby, ale zahŕňa aj psychickú prípravu, pokiaľ je potrebná, najmä keď dieťa absolvuje styk s druhým rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti len na základe rozhodnutia súdu z povinnosti a samé sa tohto styku nedožaduje.

14. Pre súd konajúci vo veci nariadenia výkonu rozhodnutia týkajúceho sa maloletého dieťaťa nepostačuje tvrdenie oprávnenej osoby o tom, že sa povinný nepodrobuje súdnemu rozhodnutiu, ale v súlade s vyšetrovacou zásadou ovládajúcou nesporové konania musí sám zisťovať, či sa povinný skutočne nepodrobuje súdnemu rozhodnutiu, a to aj za asistencie orgánov sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo orgánu obce (§ 380 C. m. p.) a musí hľadať príčiny, z akého dôvodu sa povinný nepodrobuje súdnemu rozhodnutiu. Vyplýva to z ustanovenia § 3 ods. 1, 2 vyhlášky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ukladá súdu pred vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia zisťovať, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu. Pri zisťovaní existencie ospravedlniteľných dôvodov podľa ods. 1 zohľadňuje súd najmä správanie sa povinného pri plnení povinností a správanie sa oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj správanie sa a názor maloletého.

15. Súd prvej inštancie postupoval v súlade so zákonom, keď za účelom zistenia, z akého dôvodu sa styk matky s maloletými deťmi nerealizuje, nariadil výsluch účastníkov na deň 6. marca 2020, pri ktorom zisťoval aj názor maloletých detí. Celý obsah rozhovoru vyššej súdnej úradníčky konajúcej vo veci výkonu rozhodnutia nie je zachytený v zápisnici zo 6. marca 2020, ale je zachytený na zvukovej nahrávke z tohto procesného úkonu. Odvolací súd si vypočul zvukový záznam z výsluchu maloletých detí a zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že maloleté deti výslovne odmietajú styk s matkou, čo je zrejme aj z ďalšieho obsahu spisu, kde sa popisuje priebeh stretnutia matky s maloletými deťmi dňa 4. mája 2020 v Centre pre deti a rodiny Rimavská Sobota a 5. júna 2020 za účasti súdnych zamestnancov, zamestnancov ÚPSVaR Rimavská Sobota a rodičov, ako aj psychologičky centra pre deti a rodiny v cukrári v Rimavskej Sobote. Práve na tomto stretnutí v cukrárni dňa 5. júna 2020 sa matka pred súdnym úradníkom vyjadrila, že nebude nasilu trvať na stretávaní sa s deťmi, pretože ich chce chrániť pred neprimeranou psychickou záťažou, čo spolu s informáciami o postojoch detí a realizácii styku matky s deťmi viedlo súd prvej inštancie k vydaniu napadnutého rozhodnutia o zastavení konania o nariadenie výkonu rozhodnutia (mysliac si zrejme, že matka na návrhu už netrvá).

16. Úprava styku rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti má kompenzovať stratu možnosti podieľať sa v celom rozsahu na výchove maloletého dieťaťa, zabezpečiť právo dieťaťa na udržanie pravidelného osobného kontaktu aj s druhým rodičom a poskytnúť príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním. Rovnako to platí aj z pohľadu rodiča, ktorému nie je možné uprieť právo naplniť svoje citové potreby osobným stretnutím s vlastným dieťaťom. Ide však vždy o právo dieťaťa aj rodiča, nie o povinnosť stretávať sa a z tohto dôvodu je potrebné prihladiť aj na názor maloletých detí, pokiaľ sú schopné vzhľadom na svoj rozumový vospelost' tento názor vyjadriť.

17. Od rozhodnutia súdu prvej inštancie došlo k posunu vo veci samej v tom, že bol vypracovaný znalecký posudok znalkyne Mgr. X. X. z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, závery ktorého nepotvrdzujú tvrdenie matky, že len pod vplyvom otca maloleté deti styk s matkou odmietajú.

18. Na dopyt odvolacieho súdu Okresná prokuratúra Rimavská Sobota dňa 7. januára 2021 oznámila, že uznesením ORPZ OKP Rimavská Sobota ČVS: ORP 113/1-VYS-RS-2020 z 1. apríla 2020 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že páchatel' od presne nezisteného dňa a času v mesiaci máj 2019 do 14.00 hod. dňa 10.10.2019 v mieste svojho bydliska v rodinnom dome na adrese H., K. č. XXXX/XX opakovane fyzicky napádal svoje maloleté deti Y. I. a Z. I., deti rodičov S.. Z. I. a Z. I. a vulgárne im nadával do debilov, kokotov a psychopatov tým spôsobom, že v presne nezistený deň v mesiaci máj 2019 v presne nezistenom čase v kuchyni svojho rodinného domu strčil maloletého Y. I. do múru, ktorý následne spadol na skalu a krvácal z nosa a urobila sa mu rana na ústach, bránil mu v učení tým, že ho opakovane udieral po hlave a keď sa rýchlo nenaučil, tak mu vulgárne nadával, presne neurčený deň pred letom XXXX potom, ako si maloletý Z. I. nechcel dať ostrihať nechty a vyčistiť uši, fyzicky ho napadol tak, že ho škriabal po rukách, taktiež ho dverami udrel do nosa pri tom, ako pred ním zatváral dvere, keď maloletý Z. I. prišiel za ním, aby sa s ním učil, pričom naposledy dňa 01.09.2019 v čase okolo 8.00 hod. potom, ako maloletý Y. I. a Z. I. ho požiadali, aby im pripravil raňajky, vulgárne im vynadal a povedal pritom, že ak ho naštvú, tak vybijie celú rodinu v dome, čím takto svojím konaním nespôsobil maloletému Y. I. a maloletému Z. I. také zranenia, ktoré si by vyžiadali lekárske ošetrovanie a liečenie.

18.1 Uznesením ORPZ OKP Rimavská Sobota ČVS: ORP 113/1-VYS-RS-2020 z 31.10.2020 bola vec postúpená Okresnému úradu Rimavská Sobota, odboru všeobecnej vnútornej správy na prejednanie priestupku, lebo výsledky vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom na úseku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v platnom znení.

19. Odvolací súd zisťoval na Okresnom súde Rimavská Sobota, či kolízny opatrovník podal samostatný návrh na nariadenie výchovného opatrenia podľa § 37 zákona o rodine, ako avizoval v priebehu konania o výkon rozhodnutia. Podľa zistenia odvolacieho súdu sa takéto konanie na Okresnom súde Rimavská Sobota nevedie. Pre poskytnutie informácie o prípadných ďalších súdnych konaniach vo veci starostlivosti o maloleté deti Z. I. a Y. I. bol telefonicky dopytovaný kolízny opatrovník, ktorý dňa 11.01.2021 telefonicky oznámil, že sa 16.12.2020 uskutočnila rodinná konferencia, v rámci ktorej bolo dohodnuté, že sa matka podrobí psychologickému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota a následne sa pripoja maloleté deti Y. a Z.. Prvý termín stretnutia bol dohodnutý na 7. januára 2021, ktorý bol pre pandemické opatrenia proti šíreniu nákazy COVID-19 odročený. Kolízny opatrovník samostatný návrh na uloženie výchovných opatrení na súd nepodal. Mieni navrhnúť uloženie výchovných opatrení v rámci konania vedeného na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 7P/252/2019, kde je nariadené pojednávanie na deň 20. januára 2021.

20. Odvolací súd nespochybňuje právo dieťaťa, ktoré je oddelené od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelný osobný kontakt s rodičom/rodičmi, okrem prípadov, ak by to bolo v rozpore so záujmom dieťaťa. Tieto práva sú zakotvené v Dohovore o právach dieťaťa (uverejnený v Zbierke zákonov pod č. 104/1991 Zb.) v článku 9 ods. 3, aj v Ústave Slovenskej republiky (článok 41 ods. 4). Správny je aj názor súdu prvej inštancie, že všetky konania týkajúce sa maloletého dieťaťa musia sledovať najlepší záujem dieťaťa. Proti záujmu dieťaťa jednoznačne je, ak rodič núti dieťa k styku proti jeho vôli. Skutočná vôľa dieťaťa sa musí zisťovať aj za pomoci odborníka, ktorý je kompetentný posúdiť osobnosť dieťaťa z hľadiska jeho rozumovej a emocionálnej vyspelosti a správne položenými a cielenými otázkami schopný zistiť, či ide o slobodnú vôľu dieťaťa založenú na konkrétnych skutočnostiach alebo ide len o dôsledok vplyvu druhého rodiča. Výchovné pôsobenie na rodiča nesmie prekročiť racionálne hranice a malo by rešpektovať rozhodnutie dieťaťa tak, aby boli naplnené požiadavky stanovené v článku 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Pokiaľ nie je možné dieťa prostredníctvom adekvátnych výchovných pôsobení presvedčiť, že má ísť k oprávnenému rodičovi, sankčné pôsobenie súdu (ukladaním pokút povinnému rodičovi) nemá racionálny podklad a zmysel, pretože nepôsobí na povinného rodiča v zmysle dosiahnuť zmenu jeho postoja, ale núti maloleté dieťa zmeniť svoju vôľu, aby predišlo postihu povinného rodiča (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 3462/14 alebo II. ÚS 3489/15).

21. Znalčka Mgr. X. X. k osobnosti matky v závere znaleckého posudku uviedla: „Osobnosť matky je akceptovaná, s hraničnou (nezrelou, hrehkou) organizáciou, s emočne impulzívnymi črtami

a hysteroidnou afektivitou. Jej rodičovské zručnosti boli v čase vyšetrenia vážne limitované a to konkrétne tak, že v záťaži horšie ovláda svoju emocionalitu a správanie a jej prejavy sú strhávané do maladaptívnych (konfliktných a emočne nezrelých) polôh vo vzťahu k deťom. Na toto svoje správanie má len malú mieru sebakritického náhľadu a selektívne vníma informácie z okolia (nevie oddeliť emócie od myslenia)“.

21.1 K osobnosti otca je uvedené: „Je duševne zdravá, v klinickom ani testovanom obraze nezachytávam znaky vážnej psychopatológie, ktorá by ho ako otca mohla diskvalifikovať. Osobnosť je emočne jednoduchšie diferencovaná, intelektovo primerane rozvinutá, bez porúch myslenia, s menej rozvinutými zdrojmi (nie kognitívnymi) na zvládanie záťaže. Rodičovsky je primerane kompetentný.“

21.2 U oboch detí znalkyňa konštatovala psychickú vyspelosť zodpovedajúcu veku s citovými väzbami k obojmu rodičom, aktuálne v čase vyšetrenia vzťah k matke negatívny, averzívny a odmietavý. Tento stav je podľa znalkyne výsledkom negatívnej minulej skúsenosti s matkou so súčasným vplyvom procesov rozvodu a osvojovaním si postupov okolia k matke, teda kombináciou nevhodného materinského správania a následného kopírovania postoja okolia. Znalkyňa uznala, že deti sú do istej miery manipulované a pre nich stresovú a záťažovú situáciu zvládajú tak, že preberajú postoj otca. Extrémne odmietavý postoj detí k matke označila znalkyňa za neprirodzený, svedčiaci o vedomej snahe prezentovať matku negatívne.

21.3 Na otázku, aký je vzájomný vzťah medzi matkou a deťmi znalkyňa odpovedala, že vzťahy s mamou sú narušené a emočne záťažové, matka odmieta uznať, že na odmietavom postoji detí k nej má svoj podiel a jednostranne pripisuje vinu iba otcovi detí. Za veľmi pravdepodobné znalkyňa označila, že pokiaľ sa dnes deti voči matke prejavujú takto negatívne a odmietavo, nie je to len jednoduchý výsledok preberania postoja otca, ale predošlý vzťahový terén s matkou nebol emočne istý, pevný a zdravý - inak by sa tak ľahko deti nedali ovplyvniť. Z odpovede znalkyne je zrejmé, že reakcie matky na odmietavý postoj detí voči nej hodnotí kriticky, pretože matka ide na deti impulzívne, emočne „zhurta“, s výčitkami, skákaním do reči a so všetkými prvkami nekonštruktívnej hádky, čo deti emočne nezvládajú a z takýchto interakcií sa sťahujú s pocitom, že matku už viac nechcú a tým sa len upevňuje ich negatívny postoj voči nej. Matke by bolo podľa znalkyne potrebné pomôcť napríklad nariadením výchovného opatrenia, kde by s ňou odborník postupne prechádzal jednotlivé situácie a korigoval jej prejavy. Predpokladom úspešnosti takejto spolupráce však musí byť, že matka takéto poradenstvo bude chcieť a bude otvorene spolupracovať. Spolupráca proti jej vôli je zbytočná a nebude viesť k žiadúcemu výsledku, ktorým je emočne korektívna skúsenosť a náhľad na svoje rodičovské zručnosti. Naproti tomu vzťah medzi otcom a synmi hodnotila znalkyňa pozitívne.

21.4 Na konkrétnu otázku, či sú u maloletých prítomné určité prežitie udalosti, ktoré ovplyvňujú ich postoj k matke a otcovi znalkyňa odpovedala: „Áno, deti si s matkou asociujú viacero fyzicky, verbálne a emocionálne agresívnych zážitkov. Je zrejmé, že sa tieto udalosti stali, len každý z účastníkov inak situáciu interpretuje z hľadiska príčin. Tieto udalosti negatívne ovplyvňujú postoj detí k matke.“ Znalkyňa zodpovedala aj otázku, či sú maloleté deti vo vzťahu k matke ovplyvňované otcom tak, že deti nie sú otcom priamo popudzované voči matke, ale otec detí ani nijak zvlášť intenzívne nepripravuje na styk, je skôr pasívny, negatívne emócie detí skôr podporí a tým vytvára stav, že deti samé nevedia nájsť iný uhol pohľadu na matku. Deti sa ale cítia byť voči otcovi slobodné, necítia sa byť viazané otcovými pocitmi, výraznejšie konflikty lojality znalkyňa nezistila.

22. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo viacerých svojich rozhodnutiach týkajúcich sa výkonu práv a styku rodiča s maloletým dieťaťom konštatoval, že pokiaľ povinný rodič nemôže plniť povinnosť stanovenú súdom z dôvodu negatívneho postoja maloletého a v konaní nebolo preukázané, že by príčinou negatívneho postoja dieťaťa bolo správanie, či úmyselné ovplyvňovanie zo strany povinného otca, je použitie donucovacích opatrení kontraproduktívne a mohlo by viesť ešte k ďalšiemu zhoršeniu vzťahov medzi maloletým a rodičom. ESLP zdôraznil, že povinnosť štátnych orgánov prijať také opatrenia, ktoré umožnia kontakt rodiča s dieťaťom, ktorí nežijú spoločne nie je absolútna a porozumenie a spolupráca všetkých zúčastnených osôb predstavujú dôležitý faktor. Štátne orgány síce majú vyvíjať snahu, aby tejto spolupráci napomohli, ale ich povinnosť použiť donucovacie prostriedky nemôže byť neobmedzená; musia brať ohľad na záujmy, práva a slobody dotknutých osôb a osobitne na najlepší záujem dieťaťa a jeho práva, ktoré mu priznáva článok 8 Dohovoru o právach dieťaťa. Najlepší záujem dieťaťa môže v závislosti na svojej povahe a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča (Voleský proti Českej republike rozsudok z 29.06.2004, Pedovič proti Českej republike rozsudok z 18.07.2006). Podľa ďalšieho rozhodnutia ESLP Reslová proti Českej republike z 18.07.2006 však skutočnosť, že rodičia nespupracujú nezbavuje vnútroštátne orgány povinnosti prijať všetky nevyhnutné a vhodné

opatrenia (stretnutia u psychológa, asistovaný styk v špecializovanom zariadení a podobne) na to, aby boli udržané rodinné putá.

23. Podľa rozsudku ESLP Zavřel proti Českej republike z 18. januára 2007 použitie donucovacích opatrení za účelom výkonu práva styku je v tejto oblasti nežiadúce. Bude odôvodnené iba v prípade zjavne nezákonného konania rodiča, s ktorým dieťa žije - t. j., ak rodič aktívne bráni styku druhého rodiča s dieťaťom.

23.1 Ak dieťa vyslovene styk odmieta (napríklad v prípadoch, ak je odmietanie rodiča dieťaťom zapríčinené správaním sa tohto rodiča), je podľa ESLP použitie donucovacích opatrení kontraproduktívne a to práve z dôvodu, že môže mať za následok degradáciu vzťahov medzi dieťaťom a neempatickým rodičom (z rozhodnutia Kapr proti Českej republike z 28. marca 2006).

24. Z takto zisteného skutkového stavu vyplýva jednoznačný záver, že styk matky s maloletými deťmi sa nerealizuje nie z dôvodu neplnenia si povinností otcom maloletých detí ako povinnou osobou, ale z dôvodu odmietania styku maloletými deťmi. Znalkyňa S.. X. X. vyvrátila tvrdenia matky, že neochota maloletých detí stretnúť sa s ňou je dôsledkom nepripravenia maloletých detí na styk po psychickej stránke a negatívneho pôsobenia otca na maloleté deti. Odmietavý postoj detí je podľa znalkyne dôsledkom nevhodného materinského správania sa a následného kopírovania postoja okolia voči matke. Znalkyňa v posudku konštatovala, že matka odmieta uznať, že na odmietavom postoji detí k nej má svoj podiel. Posun v správaní sa matky vidí odvolací súd v tom, že po uskutočnenej rodinnej konferencii organizovanej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota sa matka dobrovoľne chce podrobiť psychologickému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Rimavská Sobota. Zmena postoja maloletých detí od vyhotovenia znaleckého posudku zistená ani tvrdená nebola.

25. Ak nerealizovanie styku podľa rozhodnutia súdu nie je dôsledkom neplnenia si povinností zo strany otca, nemohol súd prvej inštancie voliť postup podľa § 382 a § 383 Civilného mimosporového poriadku, pretože nebolo potrebné donucovať otca k plneniu si povinností, ale nájsť spôsob, aby deti boli ochotné stretnúť sa s matkou a komunikovať s ňou. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu urobil také kroky a prijal opatrenia, aby napomohol stretnutiu matky s maloletými deťmi, ale bez želaného výsledku. Napriek asistencii súdneho úradníka a psychológa dohodnuté stretnutia zostali len formálnym stretnutím, na ktorom deti verejne prezentovali svoj názor, že čas s matkou stráviť nechcú.

26. Maloleté deti sú účastníkmi konania o výkon rozhodnutia. Podľa § 38 ods. 1 C. m. p. musí súd na názor maloletého, ak je účastníkom konania a je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, prihliadnuť. Obe maloleté deti vyjadrili svoj názor nielen pred kolíznym opatrovníkom, ale dňa 6. marca 2020 aj pred súdom, opakovane na stretnutí v Centre pre deti a rodiny Rimavská Sobota za účasti psychologičky S.. Z. X. dňa 4. mája 2020, v cukrárni v Rimavskej Sobote dňa 5. júna 2020 za účasti kolízneho opatrovníka a psychologičky centra pre deti a rodiny aj vo veci konajúcej vyššej súdnej úradníčky Okresného súdu Rimavská Sobota a pred znalkyňou S.. X. X. vždy rovnako, že sa s matkou stretnúť nechcú pre jej nevhodné správanie sa k nim v minulosti. Tento postoj detí vylučuje výkon rozhodnutia, v rámci ktorého by súd nútil maloleté deti k zmene ich náhľadu na vec trestaním rodiča, ktorému sú zverené do osobnej starostlivosti. Pre takto zistené dôvody nerealizácie styku dospel odvolací súd k názoru, že výkon rozhodnutia Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 7P/252/2019-34 z 05.11.2019 v časti jeho II. výroku je neprípustný.

27. Podľa § 3 ods. 3 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. môže súd v prípade zistenia existencie ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré sa povinný nepodrobuje rozhodnutiu, nariadiť neodkladné opatrenie o uložení povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu, psychologickému poradenstvu alebo inému poradenstvu. Nariadenie takéhoto neodkladného opatrenia neprichádza v prejednávanej veci do úvahy z dôvodu, že povinný otec sa súdnemu rozhodnutiu podrobuje, deti na styk privezie, matke ich riadne odovzdá a styk maria maloleté deti. Maloletým deťom nebola uložená povinnosť rozhodnutím súdu stretnúť sa s matkou, Dohovor o právach dieťaťa aj zákon o rodine zakotvujú iba právo dieťaťa na styk s rodičom.

28. Podľa § 390 písm. c) Civilného mimosporového poriadku súd aj bez návrhu uznesením konanie o výkon rozhodnutia zastaví, ak výkon rozhodnutia bol súdom vyhlásený za neprípustný, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý rozhodnutie nemožno vykonať.

29. Súd prvej inštancie nevyhlásil výkon rozhodnutia za neprípustný, hoci predpokladom zastavenia konania o výkon rozhodnutia podľa § 390 písm. c) Civilného mimosporového poriadku je vyhlásenie výkonu rozhodnutia za neprípustný. Odvolací súd zmenil podľa § 388 C. m. p. uznesenie súdu prvej inštancie tak, že vyhlásil výkon rozhodnutia z dôvodov uvedených vyššie za neprípustný a zároveň konanie o výkon rozhodnutia zastavil.

30. Podľa § 391 C. m. p. o náhrade trov konania rozhoduje súd v uznesení, ktorým konanie o výkon rozhodnutia zastavuje.

31. Civilný mimosporový poriadok neupravuje osobitne nároky účastníkov konania na náhradu trov konania, ak ide o výkon rozhodnutia, z tohto dôvodu je potrebné vychádzať pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania zo všeobecných ustanovení Civilného mimosporového poriadku o trovách konania, ktorý v § 52 ustanovuje, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd na rozhodnutie o trovách konania aplikoval ustanovenie § 52 C. m. p. z dôvodu, že odlišné rozhodnutie žiaden z účastníkov nenavrhol a sám dôvod na rozhodnutie o uložení povinnosti ktorémukoľvek z účastníkov nezistil.

32. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).